

Rodzina w świecie

Elżbieta Mucha

Scenariusz lekcji

Poradnik metodyczny do języka włoskiego dla I etapu edukacyjnego (klasy I–III szkoły podstawowej)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Temat zajęć:

Rodzina w świecie

Poziom edukacyjny:

szkoła podstawowa

Klasa, czas trwania zajęć: III, 45 minut + 45 minut

Cele ogólne:

- wspieranie aktywności językowej uczniów w języku włoskim,
- utrwalenie i rozszerzenie słownictwa związanego z rodziną i stworzenie „kulturowego” drzewa genealogicznego przykładowej polskiej i włoskiej rodziny,
- podkreślenie roli i wartości rodziny oraz poczucia wspólnoty,
- rozwijanie kreatywności oraz refleksja nad stereotypami (opcjonalnie).

Cele operacyjne**Uczeń:**

- zna wiersz Mario Lodięgo o rodzinie i poczuciu wspólnoty,
- zna słownictwo dotyczące rodziny oraz utrwała zaimki dzierżawcze *mój, twój*,
- rozumie krótki tekst słuchany o zwyczajach typowej rodziny włoskiej,
- odpowiada na pytania nauczyciela dotyczące wysłuchanego tekstu – prawda/fałsz,
- tworzy drzewo genealogiczne z uwzględnieniem miejsca rodziny w kulturze i społeczeństwie,
- rozwija zdolności manualne.

Wiedza i umiejętności ucznia potrzebne do osiągnięcia celów lekcji:

- zaimki dzierżawcze, czas teraźniejszy, słownictwo dotyczące rodziny, skojarzenia kulturowe polsko-włoskie.

Metody, techniki:

- praca z tekstem źródłowym/literackim,
- praca z tekstem słuchanym,
- quiz, dyskusja, metody aktywizujące.

Formy pracy:

- praca w parach,
- praca w grupach,
- praca z całym zespołem klasowym.

Środki dydaktyczne:

- karta pracy – zadanie projektowe dla grupy,
- czasopisma,
- zasoby internetowe,
- materiał własny (przygotowany wiersz, tekst na temat rodziny, quiz oraz projekt drzewa genealogicznego),
- nożyczki, klej, duży arkusz papieru.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Część wstępna

Nauczyciel wita się z uczniami, pyta o samopoczucie: *Buongiorno, come stai? Ciao Kasia, come va?*

Dzieci ustawiają się w kręgu, nauczyciel rzuca do jednego z uczniów miękką piłkę, mówiąc: *la mia mamma è bella* – uczeń, który złapał piłkę, musi przekształcić tekst na *la tua mamma è bella* i odrzucić piłkę do wybranej osoby, która z kolei powinna wymyślić nowe zdanie, np. *mio zio è alto*. Kolejni uczniowie biorą udział w zabawie. Jeśli nikt nie złapie piłki i spadnie ona na ziemię, cała grupa wykonuje trzy pajacyki.

Należy zwrócić uwagę na uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (SPE), dla których wykonanie tego rodzaju ćwiczenia mogłoby być trudne. W takim wypadku nauczyciel może zmienić rodzaj aktywności i dostosować ją do danej grupy, uczniowie mogą zaklaskać lub dotknąć jakiejś części ciała.

Część właściwa

Uczniowie czytają wiersz **La Famiglia** Mario Lodięgo.

LA FAMIGLIA
*Basta un papà e una mamma
 un figlio o una figlia
 per fare una famiglia.
 Le famiglie formano un paese
 e qualche volta persino una città.
 Al caldo o al gelo,
 nella capanna o dentro al grattacielo
 nei paesi e nelle città
 vive la grande famiglia umanità.*

Nauczyciel rozdaje uczniom słowniczek obrazkowy, dzieci w parach starają się dopasować obrazki do słów w tekście. Następnie opowiadają o tym, jak zrozumiały sens wiersza (tutaj pozwalamy na wypowiedzi w języku polskim).

Kolejnym zadaniem jest wysłuchanie tekstu o zwyczajach typowej włoskiej rodziny. Następnie nauczyciel proponuje krótki quiz dla całej klasy – to połączenie pracy indywidualnej (samodzielne rozwiązanie quizu) i prezentacja wyników w grupie. Nauczyciel odczytuje kolejno pytania quizu – uczeń, który pierwszy podniesie włoską chorągiewkę do góry (chorągiewka powstała w czasie zajęć o flagach – polskiej i włoskiej – oraz kolorach), odpowiada głośno na pytanie. Nauczyciel wskazuje, czy odpowiedź jest prawidłowa.

Następnie nauczyciel dzieli klasę na 2 lub 4 grupy (w zależności od jej liczebności) i proponuje projekt do wykonania, uczniowie siadają na dywanie czy poduszkach w swoich grupach, otrzymują kolorowe czasopisma i nożyczki oraz duży arkusz papieru. Połowa z nich ma stworzyć drzewo genealogiczne polskiej, a druga połowa włoskiej rodziny. Obok postaci takich jak mama, tata, dziadek, wujek mają znaleźć się na arkuszu również odniesienia kulturowe, które kojarzą się dzieciom z polską lub włoską rodziną. Konsultacje w grupach i szukanie pomysłów może odbywać się w języku polskim. Drzewo genealogiczne powinno mieć włoskie podpisy, można rysować bądź przyklejać obrazki wycięte z czasopism.

Opcjonalnie wprowadzamy temat stereotypów (połączenie z edukacją polonistyczną) i dyskusję po polsku.

Część podsumowująca

Każda grupa prezentuje swoje prace z krótkim opisem po włosku.

Na podsumowanie w krótkiej burzy mózgów uczniowie wymyślają melodię i śpiewają razem poznany wcześniej wiersz.

Komentarz metodyczny

- Scenariusz przewiduje pracę na dwóch jednostkach lekcyjnych (2 × 45 minut) i jest propozycją zajęć interdyscyplinarnych w połączeniu z edukacją polonistyczną.
- Warto wzmacniać pozytywnie uczniów i np. nagradzać prawidłowe odpowiedzi w quizie naklejką.
- Po indywidualnej odpowiedzi ucznia na pytanie z quizu warto zapytać pozostałych uczniów, czy zaznaczyli odpowiednią odpowiedź. Dzieci zwykle odpowiadają zbiorowo entuzjastycznie, uważny nauczyciel ma szansę zauważyć mniej entuzjastyczne reakcje, które podpowiedzą, kto potrzebuje dodatkowej uwagi.
- W zależności od możliwości czy potrzeb grupy można przygotować gotowe symbole czy tradycyjne odniesienia polskie i włoskie, z których będą czerpać uczniowie (np. espresso, spaghetti) przy tworzeniu drzewa genealogicznego, ale praca będzie miała większy walor twórczy, jeśli pozwolimy uczniom na kreatywność. Skłoni ich to również do refleksji nad obiema kulturami i rolą rodziny w społeczeństwie.
- Nauczyciel powinien przydzielić konkretne zadania uczniom z grupy SPE, zwracając uwagę, by nie zaproponować zadań, które mogłyby być zbyt trudne dla dzieci. Przykładowo uczniowie z dysfunkcją ruchową mogą wymagać pomocy przy wycinaniu i przyklejaniu, możemy polecić im wybór obrazków z czasopism i wymyślanie podpisów, które wykonają inne dzieci. Będzie to doskonałym sposobem na integrację zespołu.
- Prezentacja prac różnych grup nie powinna nosić znamion rywalizacji, każdy pomysł powinien zostać doceniony, a w samą prezentację warto zaangażować każdego członka grupy. Możliwość wcześniejszego przygotowania się powinna pomóc zredukować stres czy napięcie. Pamiętajmy o przyjaznej atmosferze!
- W burzy mózgów poprośmy uczniów, by znaleźli melodię, którą już znają, by bez trudu zaśpiewać wiersz-piosenkę bez nadmiaru prób i chaosu.
- Dzieci po zajęciach powinny ocenić, czy lekcja przypadła im do gustu, co im się podobało, a co nie. Dokonując ewaluacji zajęć, uczniowie mogą wyrazić aprobatę np. oklaskami. Nauczyciel zadaje pytania do poszczególnych etapów zajęć („Podobał mi się wiersz”, „Podobał mi się quiz o rodzinie”, „Podobało mi się tworzenie drzewa genealogicznego”, „Podobała mi się prezentacja naszych prac”). Uczniowie klaszczą mocno, jeżeli dany etap się im podobał. Nauczyciel może zmierzyć długość oklasków za pomocą stopera i zapisać rezultat na tablicy.
- Opcjonalnie w ramach zadania domowego możemy poprosić uczniów, by przez tydzień śledzili reklamy w telewizji czy w prasie i odnajdywali różne odniesienia kulturowe, np. szwajcarski precyzyjny zegarek itd., które można wykorzystać podczas dyskusji o stereotypach. Zadanie jest możliwe do wykonania również dla dzieci z grupy SPE. Jednakże w przypadku uczniów z pewnymi dysfunkcjami, w zależności od

stopnia upośledzenia, możemy uprościć zadanie, proponując zapamiętanie jednej lub dwóch reklam bez odnajdywania odniesień kulturowych. Można również zasugerować uczniom, by poprosili rodziców o pomoc w odnajdywaniu relacji kulturowych.

Nauczanie zdalne

- Tekst wiersza może zostać wyświetlony przez nauczyciela i pokazany uczniom poprzez udostępnienie ekranu.
- Obrazki, które mają pomóc uczniom w zrozumieniu tekstu wiersza, nauczyciel może przedstawić za pomocą prezentacji PowerPoint lub na wirtualnej tablicy.
- Drzewo genealogiczne stworzyć można w kreatorze dostępnym na stronie [Canva.com](https://www.canva.com) (dostęp 9.09.2022).

Elżbieta Mucha – absolwentka filologii włoskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, lektorka języka włoskiego w Akademii Językowej Open School w Krakowie, obecnie lektorka języka włoskiego we Włoszech oraz w Wielkiej Brytanii. Posiada 12 lat doświadczenia w nauczaniu języka włoskiego dzieci i dorosłych w różnorodnych formach, również hybrydowych. Ukończyła kurs *Psychology of teaching romance languages as a second languages* w Letchworth Garden City w Wielkiej Brytanii, gdzie prowadzi zajęcia dotyczące kultury włoskiej z dziećmi i młodzieżą. Przygotowała moduł włoski do podręczników dla dzieci i młodzieży *Oto ja*.